

Posouzení závažnosti zásahu přisypáním vzdušného okraje hrází v šíři 3 m při patě v k. ú. Lanžhot – 2 km a k. ú. Břeclav – 3 km na chráněné zájmy dle z. č. 114/1992 Sb. (ZOPK) v r. 2023

Mgr. RADIM KOČVARA

Autorizovaná osoba podle § 45i zákona ČNR č. 114/1992 Sb. pro účely biologického hodnocení podle § 67 zákona, č. j. MZP/2021/610/561

Záříčí 92, CZ – 768 11 Chropyně

IČ: 730 68 021, DIČ: CZ7808155432

Tel: 604 356 795, e-mail: burunduk@burunduk.cz

1. Úvod

Na základě zadání objednatele (VZD INVEST s.r.o.) byla zhotovitelem provedena 8. 12. 2022 rešerše údajů a rámcové posouzení záměru přisypáním vzdušného okraje hrází v šíři 3 m při patě hrází v k. ú. Lanžhot – v délce 2 km a v k. ú. Břeclav – v délce 3 km, blíže viz situace záměru (VZD Invest) s ohledem na vybrané zájmy chráněné podle zákona č. 114/1992 Sb. v platném znění. Na základě této rešerše byl doporučen aktuální průzkum území, zaměřený na výskyt význačných druhů rostlin a živočichů vázaných na předmětné hráze.

2. Umístění a popis záměru

Jedná se o úseky hráze v severní části obory na k. ú. Břeclav (mezi 48.7248233N, 16.8902403E a 48.7110061N, 16.9186931E – zámeček Lány), dále severní hráz a v jižní části obory na k. ú. Lanžhot (mezi 48.6435925N, 16.9337994E a 48.6257250N, 16.9353872E), dále jižní hráz. Přisypání je uvažováno zeminou z odtěžení ramen v rámci jejich obnovy, a to ve vzdušném svahu hrází (severní až východní lem pro severní úsek hráze a východní lem pro jižní úsek hráze) v šíři do 3 m při patě hrází.

Aktuální průzkum byl zaměřen zejména na zjištění výskytu jednotlivých taxonů a posouzení vhodnosti území pro život a rozmnožování rostlin a živočichů. Zohledněny jsou dostupné údaje v rámci nálezové databáze AOPK (Anonymus 2023). Dále jsou využita vlastní data z průzkumu území a okolí z předešlých let (R. Kočvara, T. Kuras, J. Kašák). Aktuálně byly průzkumy provedeny 30. 5., 19. 6., 30. 6., 18. 7., 5. 8. a 10. 9. 2023.

Cílem aktuálního botanického průzkumu bylo ověřit mj. výskyt zvláště chráněných druhů vyšších rostlin, se zohledněním dřívějších nálezů v území. Názvy biotopů a jejich kódy jsou převzaty z Katalogu biotopů České republiky (Chytrý et al. 2010), který je používán jako výchozí literatura pro mapování biotopů soustavy Natura 2000.

Průzkum bezobratlých je zaměřen na vybrané taxony (pouze v případě, že se jedná o zvláště chráněné druhy bezobratlých, tak jsou uvedeni i zástupci mimo třídu *Insecta*). Zejména byla pozornost věnována řádu motýlů *Lepidoptera* a brouků *Coleoptera*, jakožto klíčových indikačních skupin většiny terestrických a semiterestrických ekosystémů.

Přehled zaznamenaných druhů je případně doplněn o nesystematicky nalezené zástupce dalších řádů hmyzu (*Odonata*, *Mecoptera*, *Raphidioptera*, *Neuroptera*, *Homoptera*, *Heteroptera*, *Hymenoptera*, *Dermaptera*, *Blattodea*, *Ensifera*, *Caelifera*). Výběr studovaných taxonů byl proveden s ohledem na vysoké zastoupení indikačně významných druhů (Koomen, van Helsdingen 1996), jejichž kvalitativního zastoupení lze s úspěchem využít při hodnocení biologické kvality zájmového území (srovnej Seják, Dejmal 2003).

Brouci byli vyhledáváni individuálním průzkumem území v denních a nočních hodinách (Krásenský 2009) se zaměřením na vhodné biotopy, tj. zejména travní porosty na hrázích, dřeviny dotčeny nebudou. Při průzkumech byly dále orientačně kontrolovány potenciální úkryty pod kameny a ve dřevní hmotě, zejména pod ležícími kmeny, v torzech dřevin, pod kůrou. Brouci byli hledáni rovněž na atraktivních dřevních tělesech, v dutinách, v trouchu, ve starých požercích, pod šupinami kůry, na tzv. zrcadlech v místech bez kůry a na dřevokazných houbách a sklepáváním pomocí sklepávacího ze spodních větví stromů, prosevem detritu. Travní a nízká vegetace byla smýkána entomologickou sítí.

Denní motýli byli sledováni při vizuální kontrole území a dle potřeby odchyťováni do entomologické sítě k determinaci. Při vlastním terénním průzkumu bylo použito standardních technik sběru materiálu, tj. sběr do motýlářské sítě, smýkání vegetace a individuální sběr imag (v detailu metodiky popisuje např. Novák (1969)). Sběrání byli pouze jedinci pro determinaci, a to v minimálních počtech.

Při determinaci materiálu bylo postupováno mimo jiné také podle determinačních klíčů: Aspöck et al. (1980), Dlabola (1954), Hanel & Zelený (2000), Hůrka (1996), Javorek (1947), Kratochvíl (1957, 1959), May (1959), Pavelka & Smetana (2003), Kočárek et al. (2005).

Zkoumaní obratlovci byli sledováni jak vizuálně, tak akusticky, jejich výskyt byl posuzován z kvalitativního, v případě vzácných druhů i kvantitativního hlediska. U ptáčích druhů bylo zjišťováno, zda na lokalitě hnízdí či nikoli, a na které biotopy a části území jsou nebo mohou být vázány. U obojživelníků, plazů a savců bylo cílem zaznamenat přítomné dospělé jedince, případně snůšky s vajíčky nebo mláďata. Vzhledem ke skutečnosti, že je průzkum prováděn nedestruktivními metodami, je vždy věnována pozornost pobytovým stopám (stopy, trus, zbytky potravy, okusy), a to především savců vzhledem k jejich převažující noční aktivitě.

U každého živočišného druhu je uveden stupeň ohrožení, a to podle přílohy č. III vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky MŽP ČR č. 175/2006 Sb. k zákonu ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů; podle Červených seznamů ČR (Hejda et al. 2017, Grulich & Chobot 2017, Chobot & Němec 2017). Dále je uvedeno, zda se druh nachází v Příloze I Směrnice 2009/147/ES nebo v Příloze II nebo IV Směrnice 92/43/ES. Zákonem chráněné druhy: O – Ohrožený druh, SO – Silně ohrožený druh, KO – Kriticky ohrožený druh. Červené seznamy obratlovců ČR: EX – Vyhynulý, RE – Druh vymizelý na území ČR, EW – Vyhynulý nebo vyhubený ve volné přírodě, CR – Kriticky ohrožený druh, EN – Ohrožený druh, VU – Zranitelný druh, NT – Téměř ohrožený druh, LC – Málo dotčený druh, NE – nevyhodnocené druhy, DD – taxon, o němž jsou nedostatečné údaje. I, II, IV – druh je uveden v příslušné příloze Směrnice 2009/147/ES nebo 92/43/ES. Kategorie LC není u obratlovců uváděna.

Stupeň ohrožení je u rostlin uváděn podle Červeného seznamu ohrožených druhů rostlin České republiky (Grulich 2012, Grulich & Chobot 2017) a podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky MŽP ČR č. 175/2006 Sb. k zákonu ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

A1 – vymizelý a vyhynulý druh, A2 – nezvěstný druh, A3 – nejasná kategorie vyhynulý nebo nezvěstný. C1 – kriticky ohrožený druh, C2 – silně ohrožený druh, C3 – ohrožený druh, C4 – vzácnější taxony vyžadující pozornost. U některých kategorií je pak dodatečně uveden také důvod klasifikace. Může to být vzácnost (r), nebo trend (tedy mizení, t) a pak rovněž důvod smíšený, tedy vzácnost spojená s trendem (b). Vznikly tedy tyto nové podkategorie:

r – vzácnost. Aby taxon splnil podmínku vzácnosti, jako kriticky ohrožený (C1) se vyskytuje na 1–5 lokalitách, jako silně ohrožený (C2) na 6–20 lokalitách. Populace jsou víceméně stabilní, v posledním období výrazně neustupují, ani v minulosti nedošlo k výraznějšímu úbytku;

t – trend. V kategorii kriticky ohrožených (C1) se předpokládá úbytek alespoň 90 % historických lokalit, v kategorii silně ohrožených úbytek 50–90 %. Do úbytku se u většiny druhů, zejména u taxonů s obtížným šířením, nezapočítávají nové nálezy na lokalitách, které v minulosti nebyly (dostatečně) probádány – lze předpokládat, že

takové druhy se tam vyskytovaly i v minulosti;

b – kombinace vzácnosti i trendu. Taxon splňuje pro zařazení podmínku vzácnosti do příslušné kategorie nebo ji velmi lehce překračuje, ale současně na některých lokalitách zanikl nebo se na nich jeho populace výrazně zmenšila. U dlouhověkých dřevin je důvodem pro klasifikaci i při relativně dobré kondici současných populací i slabé zmlazování.

3. Vyhodnocení dle dostupných údajů

3.1. Rostliny

V rámci průzkumu rostlin byly vyloučeny výskyty některých cennějších taxonů v těsné blízkosti (při patě) hrází. Týká se to jižní části jižní hráze, kde je ze strany plánovaného násypu vymezen biotop **bledule letní** *Leucojum aestivum* – KO, C1b. Úsek okraje hráze místy těsně přiléhá v vymezené lokalitě výskytu tohoto zvláště chráněného druhu s národním významem (mapová vrstva AOPK ČR, jev ÚAP 36). Druh však roste mimo uvažovaný zásah, nebyl v blízkosti hrází potvrzen. Jeho dotčení se proto neuvažuje.

Z pohledu zastoupených biotopů lze těleso hráze považovat převážně za antropogenní luční biotop. Zatímco svršek hráze je sušší a s vyšší diverzitou, místy připomínající biotop T3.5B., většinou je silně ruderalizovaný, a to více severní – dotčená část, více úsek na k. ú. Lanžhot (často masivní výskyty turanu ročního) a nejvíce pak úseky procházející lesními celky (dominantní porosty kopřivy dvoudomé a pcháče osetu).

Z ruderálních druhů a neofytů zde často dominuje:

bodlák obecný *Carduus acanthoides* L.
hluchavka nachová *Lamium purpureum* L.
chrastice rákosovitá *Phalaris arundinacea* L.
klejicha hedvábná *Asclepias syriaca* L.
komonice bílá *Melilotus albus* Medik.
kopřiva dvoudomá *Urtica dioica* L.
pcháč oset *Cirsium arvense* (L.) Scop.
pýr plazivý *Elytrigia repens* (L.) Desv.
štětka planá *Dipsacus fullonum* L.
trtina křovištní *Calamagrostis epigejos* (L.) Roth
trtina rákosovitá *Calamagrostis arundinacea* (L.) Roth
turan roční *Erigeron annuus* L.

Z dalších druhů lze uvést zejména

bezkolenec rákosovitý *Molinia arundinacea* Schrank
bukvice lékařská *Betonica officinalis* L.
čekanka obecná *Cichorium intybus* L.
hadinec obecný *Echium vulgare* L.
hlaváč žlutavý *Scabiosa ochroleuca* L.
hvozdík kartouzek *Dianthus carthusianorum*
chrastavec rolní *Knautia arvensis* (L.) Coulter
chrpa *Centaurea jacea* agg.
jetel ladní *Trifolium campestre* Schreb.
jetel rolní *Trifolium arvense* L.
jílek vytrvalý *Lolium perenne* L.
jitrocel kopinatý *Plantago lanceolata* L.
kostřava červená *Festuca rubra* L.
kostřava luční *Festuca pratensis* Huds.
kostřava žlábkatá *Festuca rupicola* Heuffel
kozí brada východní *Tragopogon orientalis* L.
krvavec toten *Sanguisorba officinalis* L.

lipnice luční *Poa pratensis* L.
 máčka ladní *Eryngium campestre* L.
 mařinka psí *Asperula cynanchica* L.
 metlice trsnatá *Deschampsia cespitosa* (L.) P. Beauv.
 mochna plazivá *Potentilla reptans* L.
 mochna stříbrná *Potentilla argentea* L.
 ocún jesenní *Colchicum autumnale* L.
 olešník kmínolistý *Selinum carvifolia* (L.) L.
 ovsík vyvýšený *Arrhenatherum elatius* (L.) J. Presl et C. Presl
 pcháč obecný *Cirsium vulgare* (Savi) Ten.
 pcháč šedý *Cirsium canum* (L.) All.
 pryšec chvojka *Euphorbia cyparissias* L.
 pumpava obecná *Erodium cicutarium* (L.) L'Hér.
 rosička krvavá *Digitaria sanguinalis* (L.) Scop.
 řebříček *Achillea millefolium* agg.
 srha laločnatá *Dactylis glomerata* L.
 sveřep jalový *Bromus sterilis* L.
 sveřep měkký *Bromus hordeaceus* L.
 sveřep střešní *Bromus tectorum* L.
 svízel syřišťový *Galium verum* L.
 šedivka šedá *Berteroa incana* (L.) DC.
 škarda dvouletá *Crepis biennis* L.
 štírovník růžkatý *Lotus corniculatus* L.
 šťovík kyselý *Rumex acetosa* L.
 tolice dětelová *Medicago lupulina* L.
 truskavec ptačí *Polygonum aviculare* L.
 tužebník obecný *Filipendula vulgaris* Moench
 válečka lesní *Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P. B.
 zdravínek jarní pozdní *Odontites vernus* subsp. *serotinus* (Dumort.) Corb.

Hráze na sušších a osluněných částech (zejména jižnější svahy náspu) přechází do mozaiky biotopu T3.5B – Acidofilní suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých. Patrné je to zejména při jižním úseku hráze na k. ú Břeclav, kde úsek od zámečku Lány jižněji přechází oboustranně do tohoto biotopu, jež je zastoupen i při patě hráze. Většinově jsou v okolí mapovány biotopy T1.7 - Kontinentální zaplavované louky, nicméně ve zmíněném úseku se nacházejí sušší vyvýšeniny, kde je vyvinut právě tento biotop (T3.5B), jež je zde velmi kvalitní se zastoupením řady význačnějších druhů:

hvozdíček prorostlý *Petrorhagia prolifera* (L.) P. W. Ball et Heywood – C4a. V území na sušších stanovištích na vršku hráze, potvrzen v úseku od zámečku Lány jižněji.

chrastavec Kitaibelův *Knautia kitaibelii* (Schult.) Borbás – C4a. V území roztroušeně zejména na vršku hráze v sušších a méně ruderalizovaných úsecích.

jarva žilnatá *Cnidium dubium* (Schkuhr) Thell. – C2b. Lokálně a roztroušeně v úseku hráze a kolem hráze od zámečku Lány jižněji.

jestřabina lékařská *Galega officinalis* L. – C4a. V území lokálně skupiny rostlin zejména na jižní straně hráze v severní části území.

kamýšek obecný *Scirpoides holoschoenus* (L.) Soják – C2b. Lokálně a roztroušeně v úseku hráze a kolem hráze od zámečku Lány jižněji.

kavyl písečný *Stipa borysthena* Klokov ex Prokudin – KO, C1b. Uváděn z blízkosti paty hráze od zámečku Lány jižněji (Anonymus 2023). Aktuálně nezjištěn.

koromáč olešníkový *Silaum silaus* (Linnaeus) Schinz & Thell. – C3. V území jednotlivě na hrázi, zejména v úseku od záměčku Lány jižněji.

křivavec nizoučký *Gagea pusilla* (F. W. Schmidt) Sweet – C3. Uváděn z úseku paty hráze od záměčku Lány jižněji (Anonymus 2023). Aktuálně nezjištěn.

mateřídouška panonská *Thymus pannonicus* All. – C4a. Lokálně a roztroušeně v úseku hráze a kolem hráze od záměčku Lány jižněji.

mrvek myší ocásek *Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmel. – C3. V území roztroušeně zejména na vršku hráze v sušších a méně ruderalizovaných úsecích.

oman vrbolistý *Inula salicina* L. – C4a. V území roztroušeně zejména na vršku hráze v sušších a méně ruderalizovaných úsecích.

podražec křovištní *Aristolochia clematitis* L. – C4a. V úseku hráze málo početný, jen jednotlivé rostliny – v severní části jižní strany hráze (Břeclav), lokálně v západní části severního svahu hráze (Lanžhot).

proskurník lékařský *Althaea officinalis* L. – C2t. V území lokálně skupiny rostlin zejména na jižní straně hráze v severní části území.

silenka ušnice *Silene otites* (L.) Wib. – C3. Uváděna kolem hráze od záměčku Lány jižněji (Anonymus 2023). Aktuálně nezjištěna.

slézovec durynský *Lavatera thuringiaca* L. – C4a. V území roztroušeně zejména na vršku hráze v sušších a méně ruderalizovaných úsecích.

smlodník olešníkový *Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench – C4a. Lokálně a roztroušeně zejména na vršku hráze, nejhojněji v úseku hráze a kolem hráze od záměčku Lány jižněji.

svízelka piemontská *Cruciata pedemontana* (Bellardi) Ehrend. – KO, C2r. Početnější populace potvrzena v úseku hráze a SV hráze od záměčku Lány jižněji.

škarda štětinkatá *Crepis setosa* Haller fil. – C1t. V území skupiny rostlin na vršku hráze v lemu nezpevněné cesty od záměčku Lány jižněji.

trávníčka obecná pravá *Armeria vulgaris* subsp. *vulgaris* Willd. – C4a. Lokálně a roztroušeně zejména na vršku hráze, nejhojněji v úseku hráze a kolem hráze od záměčku Lány jižněji.

zeměžluč okolkatá *Centaureum erythraea* Rafn – C4a. Roztroušeně a jednotlivě na více místech na vršku hráze a méně ruderalizovaných úsecích.

Z výše uvedeného vyplývá, že nejméně cenné jsou části hráze na zvolené vzdušné straně s tím, že samotný vršek hráze je nejatraktivnějším biotopem. Za mimořádně cenný je pak nutno označit úsek hráze od záměčku Lány jižněji, kde jak samotné těleso hráze, tak bezprostředně navazující sušší louky stepního charakteru hostí mimořádně cenné i chráněné druhy rostlin. V tomto úseku je tak zcela nežádoucí jakkoli zasahovat a deponovat zde na živiny bohatší substráty (blíže viz vymezení úseku v příloze).

Souvisejícím vážným problémem je možná ruderalizace a kontaminace biotopů hrází a okolí invazními druhy a neofyty, jež se v prostoru těžných sedimentů hojně vyskytují. Součástí zásahu tak bude nutná následná péče a min. tříletý monitoring vývoje vegetace, s podmínkou likvidace invazních druhů a s podmínkou osetí hrází speciální směsí, jež bude kombinací vhodného regionálního osiva dle schválení OOP a kombinací semenné banky místní provenience, jež bude získána z pokoseného nebo nasmykaného materiálu z vhodných úseků západních okrajů hrází na lokalitě. Součástí bylinné směsi bude rovněž podražec křovištní a krvavec toten.

Uložený materiál (deponie) v rámci hrází je nutné následně udržovat kosením, nejlépe tzv. mozaikovou sečí. Při zohlednění organizace kosení a dosavadní praxe se jeví jako vhodné pokosit každoročně travní porosty způsobem, kdy nedojde k jejich pokosení najednou v jednom termínu. S ohledem na rozsah plochy lze předpokládat, že by bylo možné provést kosení části

ploch postupně, aby mezi kosením alespoň části úseků byla prodleva min. jednoho týdne. Tím se výrazně podpoří přežívání vývojových stádií hmyzu a diverzita na lokalitě při zachování údržby hrází.

V případě rozvoje invazních druhů rostlin je naopak možné a vhodné provádět plošné i opakované kosení těchto ploch včetně opatření pro eliminaci těchto druhů (tj. opakované seče postižených porostů, případně i použití herbicidu při rozvoji křídlatek apod.).

3.2. Bezobratlí

Podobně v případě bezobratlých lze uvažovat výskytu řady specifických druhů, např. s ohledem na přítomné porosty podražce křovištního **pestrokřídlece podražcového** *Zerynthia polyxena* (Denis & Schiffermüller, 1775) – KO, NT, IV. V rámci severní hráze jsou přímo uváděny blízké výskytu druhu. Dle aktuálního průzkumu je zde podražec minimálně zastoupen (úseky zásahů), rovněž nebyly pozorovány housenky druhu. Jeho dotčení se proto neuvažuje.

V rámci severní hráze je její jižní část součástí vymezené lokality **chroustka opýřeného** *Anoxia pilosa* (Fabricius, 1792) – KO, CR. Úsek hráze je součástí lokality výskytu tohoto zvláště chráněného druhu s národním významem (mapová vrstva AOPK ČR, jev ÚAP 36). Jedná se o typický psamofilní druh obývajících rozsáhlé písčité biotopy, který se může vyskytovat i v rámci hrázových těles. Druh aktuálně nebyl zjištěn. Dle aktuálního průzkumu biotopů lze však konstatovat, že požadované opatření k vyloučení zásahu z důvodu výskytu cennějších druhů rostlin právě kopíruje potenciální biotopy tohoto druhu. Při vyloučení úseku zásahů (od zámečku Lány jižněji) lze dotčení druhu vyloučit.

Na řadě míst pata hráze těsně přiléhá lesním porostům. Zde je nutno vzít na vědomí, že prisypání dřevin je nepřijatelné. Za předpokladu kácení (platí zejména pro starší dřeviny) je pak nutno uvažovat potenciální dotčení dalších druhů bezobratlých vázaných na dřeviny. V tomto případě lze uvažovat potenciální dotčení druhů jako **roháč obecný** *Lucanus cervus* – O, VU, II, **krasce dubový** *Eurythyrea quercus* – KO, CR, **myšák zlatopásý** *Lacon querceus* – O, EN, **tesařík alpský** *Rosalia alpina* – KO, CR, II, IV, **tesařík drsnorohý** *Aegosoma scabricorne* – KO, EN, **tesařík obrovský** *Cerambyx cerdo* – SO, EN, II, IV, **lesák rumělkový** *Cucujus cinnaberinus* – SO, EN, II, IV, **páchník hnědý** *Osmoderma barnabita* – SO, VU, II, IV. Dotčení starších jedinců dřevin či mrtvého dřeva v okolí hráze je tak nežádoucí.

Na tělesa hrází jsou přímo vázány následující druhy, přičemž zde zejména platí, že nejvzácnější části jsou právě ty nejméně ruderalizované, respektive narušované úseky svršku s nezpevněným povrchem a dále jižní svahy mimo nejvíce ruderalizované úseky. Při vymezení zásahu do ruderalizovaných ploch tak lze dotčení níže uvedených druhů považovat za zanedbatelné. Níže zmíněné druhy byly průběžně jednotlivě registrovány, včetně pozorování z předchozích let (J. Kašák pers. comm.) nejatraktivnější je opět úsek jižně zámečku Lány.

prskavec větší *Brachinus crepitans* (Linnaeus, 1758) – O. V území plošně rozšířený na travních biotopech.

prskavec *Brachinus elegans* Chaudoir, 1842 – O. V území vzácně, zejména sušší stepní biotopy.

prskavec menší *Brachinus expulso* Duftschmid, 1812 – O. V území plošně rozšířený na travních biotopech.

prskavec modrozelený *Brachinus psophia* Audinet-Serville, 1821 – O, EN. V území vzácně, zejména sušší stepní biotopy.

střevlík Ulrichův *Carabus ulrichii* Germar, 1824 – O. V území plošně rozšířený.

svižník polní *Cicindela campestris* Linnaeus, 1758 – O. V území plošně rozšířený, zejména sušší stepní biotopy.

svižník německý *Cylindera germanica* (Linnaeus, 1758) – O, NT. V území vzácně, zejména sušší stepní biotopy.

majka obecná *Meloe proscarabaeus* Linnaeus, 1758 – O, VU. V území plošně rozšířená na travních biotopech.

majka svrašťelá *Meloe rugosus* Marsham, 1802 – O, NT. V území vzácně, zejména sušší stepní biotopy.

chrobák ozbrojený *Odonteus armiger* (Scopoli, 1772) – O, VU. V území plošně rozšířený, zejména sušší stepní biotopy.

zlatohlávek tmavý *Oxythyrea funesta* (Poda, 1761) – O. V území plošně rozšířený.

zlatohlávek huňatý *Tropinota hirta* (Poda, 1761) – SO, VU. V území plošně rozšířený.

Z dalších skupin zde byli hojně registrováni z **blanokřídlých** *Hymenoptera* **čmeláci** a **pačmeláci** r. *Bombus* – O, nicméně hnízda druhů se patrně nacházejí až v okolí, v místech zásahu nebyla registrována.

V úseku nejceněnějších částí u zámečku Lány pak byla opakovaně registrována **žahalka šestiskvrnná** *Scolia sexmaculata* (O. F. Müller, 1766) – VU a **žahalka žlutá** *Scolia hirta* (Schränk, 1781) – NT.

Mimořádně bohatou skupinou obývajících hráze jsou rovněž **rovnokřídlí** *Orthoptera*, přičemž zejména v rámci svršku hráze s nezpevněnou cestou je velmi hojná **saranče vlašská** *Calliptamus italicus* (Linnaeus, 1758) – NT.

Hráze nabízejí částečně podobné podmínky jako xerothermní hrůdy. Z entomologického hlediska se tedy jedná o poměrně cenné území, a to i pro **motýly** *Lepidoptera*. I zde platí, že je nutno zachovat především ty pasáže hrází, kde není rozvinutá nitrofilní vegetace, ale naopak se zde nacházejí krátkostébelné stepní trávníky. Ze zjištěných druhů motýlů lze uvést následující. Nejzajímavější druhy byly opět registrovány v prostoru xerothermních trávníků u zámečku Lány.

Psychidae

Psyche casta (Pallas, 1767)

Yponomeutidae

Pseudoswammerdamia combinella (Hübner, 1786)

Yponomeuta evonymella (Linnaeus, 1758)

Yponomeuta plumbella (Den. & Schiff., 1775)

Tortricidae

Aethes smeathmanniana (Fabricius, 1781)

Agapeta hamana (Linnaeus, 1758)

Agapeta zoegana (Linnaeus, 1767)

Sesiidae

Chamaesphecia empiformis (Esper, 1783)

Zygaenidae

Adscita statice (Linnaeus, 1758)

Zygaena filipendulae (Linnaeus, 1758)

Hesperiidae

Carterocephalus palaemon (Pallas, 1771)

Erynnis tages (Linnaeus, 1758)

Heteropterus morpheus (Pallas, 1771)

Ochlodes sylvanus (Esper, 1777)

Pyrgus malvae (Linnaeus, 1758)

Thymelicus lineola (Ochsenheimer, 1808)

Thymelicus sylvestris (Poda, 1761)

Papilionidae

Iphiclides podalirius (Linnaeus, 1758) – O, NT. Hojně registrován na přeletu.

Papilio machaon Linnaeus, 1758 – O. Hojně registrován na přeletu.

Zerynthia polyxena (Den. & Schiff., 1775) – KO, NT – na hrázích se nachází biotop druhu, v místech zásahu ale v minimálním rozsahu a nebyly zde potvrzeny housenky druhu.

Pieridae

Anthocharis cardamines (Linnaeus, 1758)

Colias hyale (Linnaeus, 1758)

Gonepteryx rhamni (Linnaeus, 1758)

Leptidea sinapis-juvernica complex

Pieris brassicae (Linnaeus, 1758)

Pieris napi (Linnaeus, 1758)

Pieris rapae (Linnaeus, 1758)

Pontia edusa (Fabricius, 1777)

Lycaenidae

Aricia agestis (Den. & Schiff., 1775)

Callophrys rubi (Linnaeus, 1758) – NT

Cupido argiades (Pallas, 1771)

Cupido decoloratus (Staudinger, 1886)

Glaucopsyche alexis (Poda, 1761) – VU. Pozorován na stepních loukách u zámku Lány.

Lycaena dispar (Haworth, 1802) – SO, II, IV. Výskyt v okolí hrází.

Lycaena phlaeas (Linnaeus, 1761)

Lycaena tityrus (Poda, 1761)

Phengaris nausithous (Bergsträsser, 1779) – SO, NT, II, IV. Výskyt v okolí hrází.

Phengaris teleius (Bergsträsser, 1779) – SO, VU, II, IV. Výskyt v okolí hrází.

Plebejus argus (Linnaeus, 1758) – NT

Polyommatus icarus (Rottemburg, 1775)

Nymphalidae

Aglais urticae (Linnaeus, 1758)

Aglais io (Linnaeus, 1758)

Aphantopus hyperantus (Linnaeus, 1758)

Araschnia levana (Linnaeus, 1758)

Argynnis paphia (Linnaeus, 1758)

Boloria dia (Linnaeus, 1767)

Brintesia circe (Fabricius, 1775)

Coenonympha glycerion (Borkhausen, 1788)

Coenonympha pamphilus (Linnaeus, 1758)

Issoria lathonia (Linnaeus, 1758)

Lasiommata megera (Linnaeus, 1767)

Maniola jurtina (Linnaeus, 1758)

Melanargia galathea (Linnaeus, 1758)

Melitaea athalia (Rottemburg, 1775) – NT. Pozorován na stepních loukách u zámku Lány.

Minois dryas (Scopoli, 1763) – VU. Pozorován na stepních loukách u zámku Lány.

Polygonia c-album (Linnaeus, 1758)

Vanessa cardui (Linnaeus, 1758)

Vanessa atalanta (Linnaeus, 1758)

Geometridae

Chiasmia clathrata (Linnaeus, 1758)

Idaea muricata (Hufnagel, 1767)

Idaea serpentata (Hufnagel, 1767)

Minoa murinata (Scopoli, 1763)

Pseudopanthera macularia (Linnaeus, 1758)

Scopula immorata (Linnaeus, 1758)

Siona lineata (Scopoli, 1763)

Timandra comae Schmidt, 1931

Erebidae

Amata phegea (Linnaeus, 1758) – NT. Pozorován na stepních loukách u zámku Lány.

Autographa gamma (Linnaeus, 1758)

Calophasia lunula (Hufnagel, 1766)

Cybosia mesomella (Linnaeus, 1758)

Diacrisia sannio (Linnaeus, 1758)

Euclidia glyphica (Linnaeus, 1758)

Herminia grisealis (Den. & Schiff., 1775)

Herminia tarsicrinalis (Knoch, 1782)

Hypena proboscidalis (Linnaeus, 1758)

Lymantria dispar (Linnaeus, 1758)

Penthopha morio (Linnaeus, 1767) – VU. Pozorován na stepních loukách u zámku Lány.

Rivula sericealis (Scopoli, 1763)

3.3. Obratlovci

S ohledem na předměty ochrany ptačí oblasti je nutno veškeré stavební práce v rámci hrází směřovat do období mimo 15. 12. až 15. 8. kalendářního roku. Tento termín zohledňuje dobu hnízdění citlivých druhů, tj. zejména druhů **luňák červený** *Milvus milvus* – KO, CR, I, **luňák hnědý** *Milvus migrans* – KO, CR, I, **orel královský** *Aquila heliaca* – CR, I (hnízdí západně jižní hráze na dubu v její těsné blízkosti), **raroh velký** *Falco cherrug* – KO, CR, I, **včelojed lesní** *Pernis apivorus* – SO, EN, I, včetně **orla mořského** *Haliaeetus albicilla* – KO, EN, I a je rovněž vhodným opatřením k eliminaci vlivů na většinu dalších živočichů v době jejich největší aktivity a rozmnožování (obojživelníci, plazi, savci).

V rámci aktuálních průzkumů byly jednotlivé druhy registrovány na přeletu a při lovu, v místě hrází se nenacházejí jejich místa či úkryty, některá hnízda jsou ale relativně blízko na vzrostlých dřevinách – zde nebudou zasažena s ohledem na požadované termínování prací.

Obojživelníci nebyli v místech zásahů registrováni a jejich dotčení při vhodném termínování prací je vyloučeno.

Podobně je to u plazů, kdy byla registrována pouze **ještěrka obecná** *Lacerta agilis* (Linnaeus, 1758) – SO, VU, IV, a to častěji v širším okolí hrází, v místech zásahů nemá úkryty ani trvalé výskyty.

4. Závěr

Na základě průzkumů lze konstatovat, že vzdušné úseky hrází patří v území k nejméně atraktivním a jsou pro navržený zásah vhodné. Vhodné jsou pak i některé jižní úseky hrází, a to ty nejvíce ruderalizované (viz mapa v příloze).

Při zásahu je však třeba splnit řadu podmínek. K nejzásadnějším patří vyloučení zásahu v úseku u zámku Lány, kde byla zjištěna většina význačnějších druhů a nacházejí se zde mimořádně cenné biotopy a druhy stepních trávníků (viz mapa v příloze).

K nejcennějším částem hrází pak patří i horní disturbované části s nezarostlými plochami, které je vhodné zachovat a nedeponovat zde žádné materiály.

Souvisejícím vážným problémem je možná ruderalizace a kontaminace biotopů hrází a okolí invazními druhy a neofyty, jež se v prostoru těžených sedimentů hojně vyskytují. Součástí zásahu tak bude nutná následná péče a min. tříletý monitoring vývoje vegetace, s podmínkou likvidace invazních druhů a s podmínkou osetí hrází speciální směsí, jež bude kombinací vhodného regionálního osiva dle schválení OOP a kombinací semenné banky místní provenience,

jež bude získána z pokoseného nebo nasmýkaného materiálu z vhodných úseků západních okrajů hrází na lokalitě. Součástí bylinné směsi bude rovněž podražec křovištní a krvavec toten.

Uložený materiál (deponie) v rámci hrází je nutné následně udržovat kosením, nejlépe tzv. mozaikovou sečí. Při zohlednění organizace kosení a dosavadní praxe se jeví jako vhodné pokosit každoročně travní porosty způsobem, kdy nedojde k jejich pokosení najednou v jednom termínu. S ohledem na rozsah plochy lze předpokládat, že by bylo možné provést kosení části ploch postupně, aby mezi kosením alespoň části úseků byla prodleva min. jednoho týdne. Tím se výrazně podpoří přežívání vývojových stádií hmyzu a diverzita na lokalitě při zachování údržby hrází.

V případě rozvoje invazních druhů rostlin je naopak možné a vhodné provádět plošné i opakované kosení těchto ploch včetně opatření pro eliminaci těchto druhů (tj. opakované seče postižených porostů, případně i použití herbicidu při rozvoji křídlatek apod.).

Při vhodném termínování prací do období 15. 8. až 15. 12. kalendářního roku lze vyloučit dotčení význačných druhů obratlovců. Ale i negativní vlivy na zvláště chráněné a další druhy ostatních živočichů.

Anonymus (2023): AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line; portal.nature.cz]. [cit. 2023-09-22].

Grulich V. & Chobot K. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). Příroda, Praha, 36: 1–612.

Chobot K. & Němec M. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů ČR. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34:1–182.

Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Zákon ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V Zářící, 22. září 2023

Mgr. Radim Kočvara

Autorizovaná osoba podle § 45i odst. 3 zákona ČNR č. 114/1992 Sb. pro účely hodnocení podle § 67 zákona, č. j. 12195/ENV/06, č. j. MZP/2021/610/561 ke dni 26. 2. 2021

Mgr. Radim Kočvara
Zářící 92, 768 11 Chropyně
604 356 795
DIČ: CZ7608155432

Hráz u zámku Lány

Severní hráz, pohled k JZ od cyklostezky

Severní hráz, pohled k SV, v úseku lesa silně ruderalizováno

Severní hráz, pohled k SV

Severní hráz, pohled k JV

Severní hráz, pohled k JV, v pozadí zámek Louňany

Severní hráz v úseku jižně zámku Louny, mimořádně cenné biotopy stepních trávníků

Severní hráz v úseku jižně zámku Louny, pohled k JV

Jižní hráz, severní úsek

Jižní hráz, střední úsek

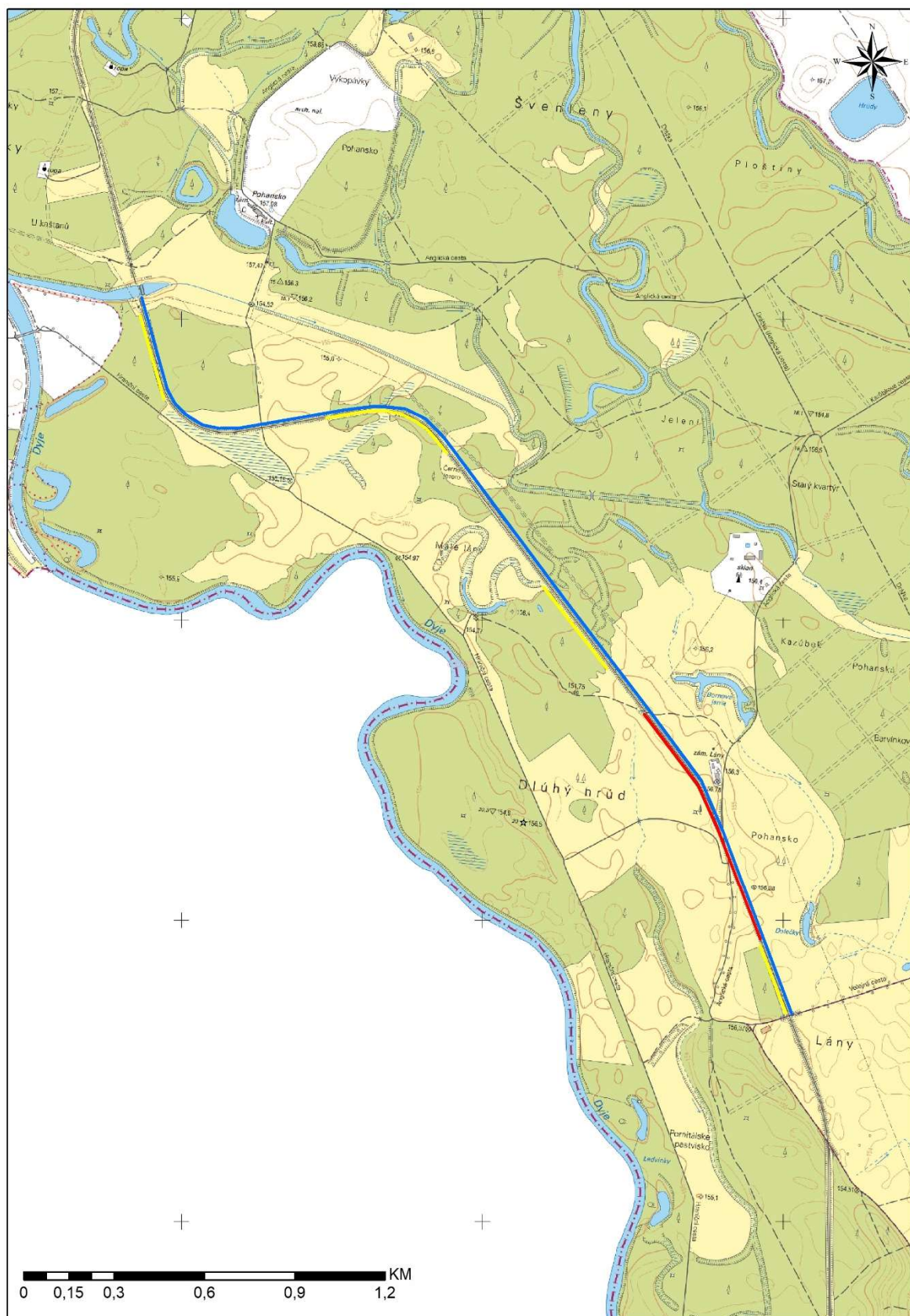

Jižní hráz, silně ruderalizovaný východní lem

škarda štětinkatá *Crepis setosa* na hrázi u zámečku Lány

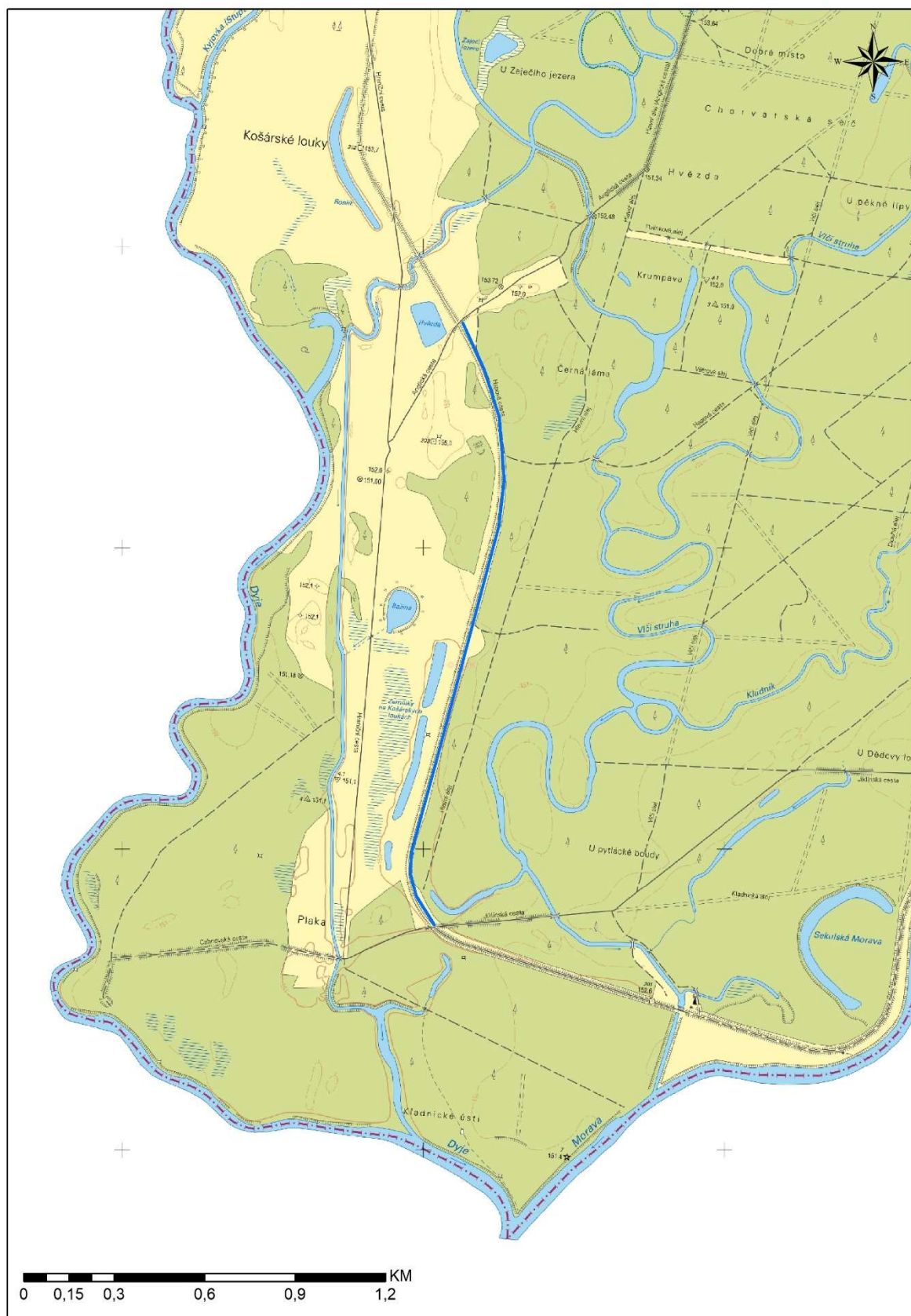

Severní hráz – modře dotčené území (k zásahu je vhodně navržený vzdušný lem hráze, tj. severní až východní lem). Červeně – doporučený úsek vyloučení zásahů, žlutě – nejméně cenné jižní až západní (tj. opačné) lemy hráze, které je možno rovněž využít.

Severní hráz – modře dotčené území (k zásahu je vhodně navržený vzdušný lem hráze, tj. severní až východní lem). Červeně – doporučený úsek vyloučení zásahů, žlutě – nejméně cenné jižní až západní (tj. opačné) lemy hráze, které je možno rovněž využít.

Jižní hráz - modře dotčené území (k zásahu je vhodně navržený vzdušný lem hráze, tj. východní lem. Západní lem hráze není doporučeno využít.

Jižní hráz - modře dotčené území (k zásahu je vhodně navržený vzdušný lem hráze, tj. východní lem. Západní lem hráze není doporučeno využít.